

Tudi naš tujski promet bi utegnil imeti koristi od organizacije prodaje naših knjig, ker so knjige s slikami iz naših krajev močno propagandno sredstvo za obisk naše domovine tako med Slovenci kakor tudi med tujci, katerim se pokažejo take knjige oziroma albumi.

Zavedam se, da bi tukaj navedene misli potrebovale še marsikatere izpopolnitve, da se dosežejo glavni nameni in koristi, zlasti torej živahnější kulturni stiki med domovino in našimi izseljenci.

Predvsem želim, da bi te predloge preučili in podali o njih svoje mnenje tudi naši izseljenci, ki poznajo ta vprašanja iz lastne skušnje.
Dr. Vladimir Murko.

Kazimierz Wierzyński.

Poljski pesnik Kazimierz Wierzyński, katerega tri pesmi, spesnjene v emigraciji na samem koncu lanskega leta, prinašamo v prevodu, spada med največje moderne poljske pesnike, ki so nastopili po vojni. Dne 22. aprila leta 1939. je bil namreč Kazimierz Wierzyński sprejet med akademike Poljske literarne akademije kot najmlajši poljski akademik. Iz njegovega življenja vemo, da se je rodil 1894. leta v galicijskem petrolejskem mestu Drohobycz, kjer je bil njegov oče postajenačelnik. Potem je študiral gimnazijo v Stryu, univerzo v Krakovu in na Dunaju (filozofijo), bil že od tretje gimnazije v poljskih revolucionarnih organizacijah v Avstriji ter kot akademik v Pilsudskega strelski organizaciji. Leta 1914. je ob izbruhu vojne stopil v vzhodne legione, pa je bil po razbitju bataljona priključen avstrijski armadi ter je kot 20 letni častnik služil v 77. polku. Boril se je v Galiciji pri Krynici, Przemyslu, Krasniku, na kar je prišel v rusko ujetništvo, kjer je ostal tri leta in je tam tovarišil slovenskemu režiserju Osipu Šestu. Leta 1918. je ubežal iz ujetništva in se preko Kijeva povrnil v Warszawo, kjer se je začel literarno udeještvoovati. Toda kmalu je moral zopet v vojno proti boljševikom; s Pilsudskim je prišel celo do Kijeva, kjer je izdajal časopis

za Ukrajince. Po vojni pa se je ves posvetil samo književnosti.

Njegova pesniška slava je vzšla takoj po vojni, ko je v Warszawi izdal zbirko pesmi »Pomlad in vino« (Wiosna i wino). Po uničenih letih vojne in utrujenosti vojnih grozot je njegova živahna, čutna in vesela, antična poezija prinesla novo osvežitev v poljsko književnost, novega življenjskega opoja, ter je resnično vplivala ta zbirka kot pomlad in vino. Staff pravi o njem: »Zvečer je legel spat kot neznan človek, prebudil pa se je kot slavni pesnik.« Ta pesniška zbirka je čez nekaj tednov doživela ponatis in potem še štiri ter spada med najboljše poljske povojne pesniške zbirke. Vse življenje je pesniku izvir opoja in navdiha, vse je radost in navdušenje: v tedanji bledokrvni ekspresionizmu je prinesel pravo ekspresijo čutov in živega življenjskega živca. Potem je napisal še več zbirk kakor »Vrabci na strehi« (Wrable na dachu), »Velika medvedka« (Wielka niedzwiedzica) in druge, najbolj znana pa je »Laur Olimpijski«, ki mu je prinesla resnično olimpijski pesniški venec na Deveti olimpiadi v Amsterdamu. To je zbirka pesmi, v katerih pride do izraza antična nega telesa in gimnastičnih vaj; tu je pesem na lokostrelca, na diskometalca, na nogometalca, na skok s kopjem, na start tekača, pesem Nurmiju, tragična pesem o Amundsenu, štiri leta pred katastrofo itd. Eno teh pesmi je prevel svoj čas Fr. Vodnik v »Ilustraciji«. In potem je pisal »Fanatične pesmi« (Pieśni fanatyczne), v katerih je že disonanca krivde in usode, v katerih je čutiti zametke proletarske poezije. Iz Amerike je prinesel s seboj »Grenki plod« (Gorzki urodzaj), v katerih so njegove pesmi dosegle najvišji artizem, opisujoč kalifornijske gozdove, ali šumenje Atlantika, nebotičnike New-Yorka in kaos Amerike. Pisal pa je tudi prozo.

To bi bilo življenje in delo pesnika, ki je sedaj v Franciji, od koder piše pesmi na pot romanju svojega naroda ter prevzema pesniško nalogo, podobno pred sto leti Mickiewicz, kateremu se klanja v zadnji pesmi »Seine«. Tine Debeljak.